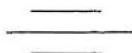


A kísérleti oktatás körülményeinek és eredményeinek közreadása szakmai tapasztalatcserét generálhat. Olyan szakembereket ösztönözhet gondolatcserére, akiket a demokráciára nevelés módszertana foglalkoztat, akik megoldandó feladatnak tekintik azoknak a pedagógiai eszközöknek a kimunkálását és alkalmazását, amelyekkel a napi gyakorlatban javítható az együttműködés.

A gyakorlati pedagógia a neveléstudomány kutatási eredményeinek integrálásával hozzájárulhat ahhoz, hogy az állampolgári aktivitás erősödjön, a demokratizálódási folyamat eredményesebb legyen, összességében kiteljesedjen a demokratikus államforma. A 2005. évben az V. Országos Neveléstudományi Konferencia központi témája a *Közoktatás – pedagógusképzés – neveléstudomány* volt. Ennek szellemében e tanulmány is arra ösztönözhet, hogy a neveléstudomány, a pedagógusképzés és a közoktatás szakemberei egyeztessék teoretikus és empirikus kutatásaik eredményeit; *és megvitassák: egybehangolt tevékenységeikkel hogyan hathatnak a társadalom demokratikus fejlődésére.*

IRODALOM

- Csapó Benő: A demokratikus gondolkodás kognitív aspektusai. In: Csapó Benő (2004). *Tudás és iskola*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest. 225–241.
- Farkas Olga (2005): Emberi jogi nevelés Magyarországon. *Kompasz – Emberi Jogi Nevelési Képzők Képzése. Módszertani Közlemények*. 45. 3. sz. 134–139.
- Farkas Olga (2005): *Demokráciára nevelés. Tréningek tanároknak és diákoknak*. Chro Kft., Szeged.
- Halász László, Hunyadi György és Marton L. Magda (1979): *Az attitűd pszichológiai kutatásának kérdései*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Hunyadi Györgyné: Attitűdvizsgálatok. A tanulók attitűdének változásai. In: Falus Iván, Hunyadi Györgyné, Takács Étel és Tompa Klára (1979): *Az oktatócsomag*. Tankönyvkiadó, Budapest. 91–109.
- Nizák Péter és Péterfi Ferenc: A közösségi részvétel – társadalmi és hatalmi beágyazottság. In: Márkus Eszter (2005, szerk.): *Ismerd, értsd, hogy cselekedhess. Nonprofit Szektor Analízis. Tanulmányok a részvételi demokrácia gyakorlatáról*. EMLA Egyesület, Budapest. 83–100.
- Patricia Brander, Ellen Keen és Marie-Laura Lemineur (2004, szerk.): *Kompasz. Kézikönyv a fiatalok emberi jogi képéséhez*. Mobilitás Képzési és Kutatási Igazgatóság. Budapest.



NANSZÁKNÉ DR. CSERFALVI ILONA
főiskolai tanár
Neveléstudományi Tanszék
Debrecen

Gondolatok a nevelésről

Akik szép szó helyett ütnek...

A svédok szerint a gyermekverés megbocsáthatatlan bűn. Azért követendő a példa, mert ha a nemzetközi és hazai esettanulmányokat figyelembe vesszük, akkor igen gyakori a szülői erőszak, különböző agresszív módszerekkel regulázzák a gyermeket.

Váló igaz az is, hogy a szülők nem kapnak kellő útmutatást, miként válhatnak igazi szülőkké. Ott, ahol sok a gond, ahol nehéz összeegyeztetni a családi és a munkahelyi problémákat,

sokkal hamarabb jár el a szülő keze. Az is tény, hogy soha nem volt olyan anya, akinek korlátlan ideje lett volna gyerekére, de egy biztos, hogy érzelmileg elérhető volt gyermeke számára. A vidéki életet nem jellemezte a folytonos együttjátszás öröme, ugyanakkor a környezet jobban odafigyelt a másik gyermekére, vagy a szomszédok, nagyobb gyermekek, családtagok vigyáztak rájuk, s megkönnyítették a szülők dolgát. A mi kultúránkban a gyermekcentrikusság viszonylag új, tanulni kell, de nem szégyen segítséget kérni.

Az a szülő, aki megveri a gyermekét gyenge, s valószínűleg a kapcsolatuk elején elrontott valamit. Az biztos, hogy azok a gyermekek, akiket rendszeresen vernek, soha nem lesznek őszinték a szüleikhez, hiszen félnek a megtorlástól. A bántalmazott gyermekből bántalmazott felnőtt lesz. Minden bántalmazás súlyos, általában nehezen gyógyítható szellemi sérüléseket okoz. A gyermek csalódik azokban, akik a legközelebb állnak hozzájuk, megrendül a bizalma másokkal és önmagával szemben is. Negatív élmények hatására befelé forduló, gyanakvó, nehezen kezelhető gyerek, később felnőtt lesz. Gyakran tapasztaljuk, hogy ez pszichés megbetegedéshez vezet, sőt deviáns magatartást is okoz.

A pedagógiai gyakorlatunk azt sugallja, hogy a nevelés része a büntetés is, de érdemes felidézni gyermekkori tapasztalatainkat, amikor arra emlékeztünk, mit jelentett számunkra egy-egy atyai szidás is. Így elkerülhetjük, hogy olyan sérelmeket okozunk, amelyeket mi is átéltünk. Óvjuk gyermekeink testi és lelki egyéniségét!

Együtt a nagyszülőkkel

A gyerekek szívesen mennek a nagyszülőkhöz hétvégén, szünetekben, ünnepeken. A családnak óriási segítség, ha a nagyszülők vigyáznak az unokákra. Nagyon sokszor azonban konfliktusforrás lehet az eltérő nevelési módszer, az eltérő nevelési elv. Hasznos, ha alapvető dolgokban megegyezik a család.

A nagyszülők felelőssége más a gyermekek nevelésében, mint a szülőké, így a gyermek néha úgy érezheti, neki mindent szabad. Tovább nézheti a tévét, több cukrot, fagyaltot ehet. A kényeztetés, dédelgetés akkor fogadható el, ha ezzel a szülő is egyetért. Soha nem szabad a gyermek előtt egymás nevelési eljárásait kritizálni, felülbírálni, hiszen a gyermekeknek kell így választania azok ítélete közül, akiket szeret. A felnőttek négy szemközti beszélgetése segítheti a helyes nevelési eljárások kialakítását. Ezek közé tartozhat a helyes napirend, a tisztálkodási, a szabadidős szokások, elfoglaltságok kialakítása. Jó, ha bevonjuk a gyermeket a ház körüli munkába, a bevásárlásba. Hívjuk meg az unokák barátait egy kellemes délutánra, menjenek el együtt a piacra, kiránduljanak együtt. Beszéljenek a családok régi történeteiről, a rokonokról, a családi ünnepekről. A nagyszülőknek így nagy hatásuk lehet az unokákra, de a szülőkhöz fűződő viszonyt ez nem tudja felülmúlni.

Sok tapasztaljuk, hogy a szülők eltiltják gyermekeiket a nagyszülőktől, aminek természetesen a gyermek vajlla kárát. Gyakran dühös lesz szüleire, hiszen valami kimaradt az életéből. Ilyen esetekben később saját szüleivel szemben is elutasítóvá válik. Arra kell törekednünk, hogy tisztázzuk a családban az azonos és eltérő nevelési szokásaikat, alakítsunk ki közös elvárásokat, s így nem lesz akadálya a szoros kapcsolatnak a szülő, nagyszülő között a gyermek érdekében.

